

DA

DA

DA

EUROPA-KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 8.9.2010
KOM(2010) 461 endelig

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG
RÅDET**

VIDEN OM HAVENE 2020
havdata og havobservation med henblik på intelligent og bæredygtig vækst

SEK(2010) 999
SEK(2010) 998

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG
RÅDET**

VIDEN OM HAVENE 2020
havdata og havobservation med henblik på intelligent og bæredygtig vækst

1. BAGGRUND

Viden er kilden til bæredygtig vækst i en sammenkoblet global økonomi og derfor et nøgleelement, når det gælder om at opnå intelligent vækst i EU i tråd med "Europa 2020-strategien"¹. At øge vores viden om havene, der udgør 71 % af jordens overflade, er et af de tre tværgående værktøjer i EU's integrerede havpolitik². Faktisk kan viden om havene også bidrage til at opnå de to andre værktøjer, nemlig bedre fysisk planlægning og integreret farvandsovervågning. Det er umuligt at forudsige omfanget af fremtidige forandringer i havsystemerne, deres konsekvenser for de menneskelige aktiviteter og den indflydelse, disse ændringer i den menneskelige adfærd vil få på havene, uden at forstå, hvordan systemet virker nu, og hvordan det virkede førhen. Viden er påkrævet, for at havene kan opnå en god miljøtilstand i overensstemmelse med havstrategirammedirektivet, som er miljø søjlen i den integrerede havpolitik. Viden er en af hovedkomponenterne i EU's plan om at integrere havforskning og maritim forskning³ og et bidrag til den digitale dagsorden⁴.

For at få viden om havene, må man begynde med at observere dem. Dataene fra disse observationer samles og analyseres derefter for at få information og viden. Den erhvervede viden kan siden anvendes til at fremme intelligent, bæredygtig vækst, at vurdere det marine økosystems sundhedstilstand eller beskytte kystsamfundene.

Denne meddelelse omhandler især de to første faser i processen, dvs. indsamling og samling af data, ud fra den betragtning, at offentlig information grundlæggende er et offentligt gode, der kan være til gavn for en bred vifte af parter, mens anvendelsen er mere specialiseret og enten kan overlades til markedet eller gøres til genstand for målrettede strategiske initiativer. Som følge af nærhedsprincippet er dataindsamlingen mest et medlemsstatsanliggende. EU vil kunne yde et positivt bidrag til samlingen af data, fordi det er nødvendigt at skabe sammenhæng på tværs af landegrænser og mellem de forskellige brugergrupper.

Kommissionen blev i Rådets konklusioner af 16. november 2009 om integreret havpolitik⁵ opfordret til at fremsætte forslag til bedre udnyttelse af den videnskabelige viden. Med denne meddelelse efterkommes denne opfordring, idet der slås til lyd for en mere koordineret indsamling og samling af havdata og beskrives en handlingsplan, hvor de forskellige strategiske EU-foranstaltninger leverer brikker til et globalt puslespil for at nå dette mål.

¹ Europa 2020 - En strategi for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst, 3.3.2010, KOM(2010) 2020.

² En integreret EU-havpolitik, Bruxelles den 10.10.2007, KOM(2007) 575 endelig.

³ En europæisk strategi for havforskning og maritim forskning. En sammenhængende ramme for det europæiske forskningsrum til fremme af bæredygtig udnyttelse af havene, Bruxelles, den 3.9.2008, KOM(2008) 534 endelig.

⁴ En digital dagsorden for Europa, 19.5.2010, KOM(2010) 245.

⁵ Rådets konklusioner om integreret havpolitik. Det Almindelige Råds 2973. møde i Bruxelles, den 16. november 2009.

2. AKTUELLE UDFORDRINGER

For øjeblikket indsamles størstedelen af de havdata, der indsamles af offentlige institutioner i EU's medlemsstater enten hver for sig eller kollektivt, og som det koster over 1 mia. EUR om året at indsamle⁶, hovedsagelig med et særligt formål for øje, fx for at udnytte de marine ressourcer, at sørge for sikker sejlads, at overvåge, at de gældende regler overholdes, eller at afprøve en videnskabelig hypotese. Som det blev bekræftet ved en offentlig høring⁷, er de, der behandler eller anvender disse data, udsat for en række forhindringer. Brugere har vanskeligt ved at finde ud af, hvilke data der allerede eksisterer. Der gælder restriktioner for adgang, anvendelse og videreanvendelse. Som yderligere hindringer kan nævnes fragmenterede standarder og formater og fragmenteret nomenklatur, manglende oplysninger om præcision og nøjagtighed, nogle leverandørers prispolitik og utilstrækkelig tidsmæssig eller rumlig opløsning. Muligheden for at udvikle innovative nye produkter og tjenester baseret på disse data går derfor tabt⁸.

3. MÅL

I forbindelse med denne meddelelse opstilles der tre mål for at øge vores viden om havene:

1. reducere driftsomkostningerne og fristerne for dem, der anvender havdata og dermed:
 - hjælp til den private sektor til at konkurrere i den globale økonomi på et bæredygtigt grundlag, hvilket er en udfordring
 - forbedring af kvaliteten af den offentlige beslutningsproces på alle niveauer
 - intensivning af den videnskabelige havforskning
2. øget konkurrence og innovation blandt dem, der anvender og videreanvender havdata, i kraft af udvidet adgang til kvalitetskontrollerede, hurtigt tilgængelige, sammenhængende havdata
3. tilvejebringelse af sikrere viden om havene og dermed etablering af et solidere grundlag for at forvalte kommende forandringer.

Disse mål bidrager direkte til nogle af de flagskibsinitiativer, der blev annonceret i Europa 2020-strategien, som fx "Innovation i EU", "Et ressourceeffektivt Europa" og "En industripolitik for en globaliseret verden".

⁶ Skøn i konsekvensanalysen til denne meddelelse.

⁷ Kommissionens arbejdsdokument "Marine Data Infrastructure. Outcome of Public Consultation" af 22.1.2010, SEK(2010) 73 endelig.

⁸ Fx ville bioprospekteringen efter nye produkter inden for medicin eller den forarbejdende industri få gavn af bedre kendskab til habitater på havenes bund.

Fordelene ved at skabe et integreret netværk i stedet for det nuværende fragmenterede havobservationssystem anslås ifølge et konservativt skøn til 300 mio. EUR om året⁹. Derudover vil en mere rationel anvendelse af havdata ikke blot forbedre de eksisterende databrugeres effektivitet, men også åbne nye muligheder for innovation og vækst.

4. UDVIKLING AF EKSISTERENDE EU-INSTRUMENTER

Medlemsstaterne indsamler allerede mange data og er i nogle tilfælde juridisk forpligtet til det. Desuden tilstræbes det med forskellige EU-instrumenter og -tiltag at fremme adgangen til et sammenhængende sæt data og observationer i EU.

Disse tiltag omfatter både forpligtelser og understøttende foranstaltninger. Der skelnes ikke altid klart mellem de to, men generelt er forpligtelser fastlagt i EU-lovgivningen og forpligter medlemsstaterne til at indsamle, samle eller give adgang til data, og understøttende foranstaltninger er foranstaltninger, hvor EU yder en form for støtte.

4.1. EU-direktiver

Ifølge havstrategirammedirektivet¹⁰ har medlemsstaterne pligt til at "*opstille og gennemføre koordinerede overvågningsprogrammer med henblik på løbende at vurdere havområdernes miljøtilstand*". Det kræver grænseoverskridende og tværfagligt samarbejde at samle billeder af enkelte havområder og af hele det europæiske havområde. Ifølge den hidtidige erfaring udveksles der ikke data på tværs af sektorer og medlemsstater på en ensartet, hensigtsmæssig, effektiv og hurtig måde. Medmindre EU tager eller fremmer initiativer på dette område, kommer det heller ikke til at ske.

Ifølge INSPIRE-direktivet¹¹ har medlemsstaterne pligt til at vedtage foranstaltninger, for at offentlige myndigheder stiller datasæt og -tjenester til rådighed for hinanden til at løse offentlige opgaver, og ifølge miljøoplysningsdirektivet¹² skal de offentliggøre dataene på begæring. Direktivet om videreanvendelse af den offentlige sektors informationer¹³ fremmer videreanvendelsen af offentlige data, fordi det indeholder fælles regler for, hvordan offentlige myndigheder skal stille deres informationer til rådighed til videreanvendelse for at fjerne hindringer som forskelsbehandling, monopolmarkeder og manglende åbenhed.

Disse direktiver indeholder det nødvendige retsgrundlag for en bedre udnyttelse af havdata og for INSPIRE-direktivets vedkommende for fastsættelsen af bedre

⁹ Ifølge konsekvensanalysen anslås besparelsen til ca. 100 mio. EUR for videnskaben, 56 mio. EUR for de offentlige myndigheder og 150 mio. EUR for den private sektor.

¹⁰ Direktiv 2008/56/EF.

¹¹ Direktiv 2007/2/EF om opbygning af en infrastruktur for geografisk information i Det Europæiske Fællesskab.

¹² Direktiv 2003/4/EF.

¹³ Direktiv 2003/98/EF.

fælles standarder. Men de er ikke i sig selv tilstrækkelige. De gælder ikke nødvendigvis for de myndigheder, der ikke udøver offentlige funktioner, og som ligger inde med mange havdata, som fx videnskabelige og akademiske institutioner, og de har ikke forrang for intellektuelle ejendomsrettigheder. De omhandler heller ikke næsten tidstro observationer eller historiske dataarkiver.

I forbindelse med en revision af direktivet om den offentlige sektors informationer (PSI-direktivet)¹⁴ gjorde videreanvenderne i den geografiske og meteorologiske sektor opmærksom på, at høje priser, restriktive licensbetingelser og diskrimination udgør hindringer for fuldstændigt at frigive potentialet for at videreanvende PSI. Kun EU's institutioner og organer, der agter at anvende data til at udvikle, gennemføre og overvåge miljøpolitikker, har obligatorisk adgang til forgrundsdata fra havforskningsprojekter under EU-rammeprogrammet.

4.2. Ramme for indsamling af data om fiskeri

Ifølge den nye ramme for dataindsamling, der blev vedtaget i 2008¹⁵, skal medlemsstaterne indsamle, forvalte og levere fiskeridata af høj kvalitet til videnskabelig rådgivning, hovedsagelig for at der kan træffes behørigte afgørelser om fiskeriforvaltning. Disse aktiviteter gennemføres inden for rammerne af flerårige nationale programmer, der medfinansieres af EU. Ifølge den nye ramme har medlemsstaterne pligt til at give adgang til disse data som grundlag for rådgivning om fiskeriforvaltning, med henblik på videnskabelig publikation og som grundlag for offentlig debat og interessenters deltagelse i udviklingen af politikker. Til andre formål er der for øjeblikket kun adgang til data, til at samle dem for et havområde og til at videreanvende samlede data, hvis alle de pågældende dataejere har givet deres samtykke.

4.3. Initiativ vedrørende global miljø- og sikkerhedsovervågning (GMES)

GMES er et bredt program, der omfatter landjorden, atmosfæren og havmiljøet. Det har til formål at levere tjenester på miljø- og sikkerhedsområdet og er hovedsagelig fokuseret på satellitmålinger og produkter baseret på disse målinger. Mulighederne for "Marine Core Service" under GMES er for øjeblikket ved at blive testet ved hjælp af MyOcean-projektet. Der er produkter til rådighed til alle formål, herunder kommercielle (aktiviteter i senere led), bortset fra "ukontrolleret videredistribution (formidling, fx radiotransmission, internetannoncering ...)".

4.4. Fælles miljøinformationssystem (SEIS) og WISE-Marine

Formålet med det fælles miljøinformationssystem (SEIS)¹⁶, der er et tiltag, som støttes af Europa-Kommissionen og Det Europæiske Miljøagentur (EEA), er at

¹⁴ Videreanvendelse af den offentlige sektors informationer – Revision af direktiv 2003/98/EF, Bruxelles, den 7.5.2009, KOM(2009) 212 endelig.

¹⁵ Rådets forordning (EF) nr. 199/2008 af 25. februar 2008.

¹⁶ Udvikling af et fælles miljøinformationssystem (SEIS), KOM(2008) 46 endelig, Bruxelles, den 1. februar 2008.

modernisere og forenkle indsamlingen, udvekslingen og anvendelsen af de data og oplysninger, der er nødvendige for udformningen og gennemførelsen af miljøpolitikken, og går ud på gradvis at erstatte de nuværende, hovedsagelig centraliserede, rapporteringssystemer med systemer, hvortil der er adgang, hvor oplysningerne deles, og som fungerer sammen.

WISE-Marine er havmiljøkomponenten i SEIS og har til formål at opfylde kravene til gennemførelse af forpligtelserne til at udfærdige rapporter i henhold til havstrategirammedirektiv 2008/56/EF og at informere EU's borgere om gennemførelsen af havstrategier. Dermed udvides det nuværende Vandinformationssystem for Europa (WISE), der omfatter kystnære farvande, til at omfatte havmiljøet.

4.5. ur-EMODnet

"ur-EMODnet", der finansieres ved hjælp af forberedende foranstaltninger med henblik på indførelsen af en havpolitik¹⁷, er en EMODnet¹⁸-prototype, der i sig selv skulle være til gavn for marine og maritime kredse, men som primært er beregnet til at teste designkonceptet og fremme feedback. Temagrupper¹⁹ samler eksisterende data fra forskellige kilder, måler deres kvalitet, sørger for, at de er forsynet med deskriptorer (metadata) som måletidspunkt og -sted, og offentliggør dem på temaportaler. Mange af de idéer og teknologier, som disse grupper anvender, er blevet udviklet som led i EU-forskningsprogrammer²⁰. I tabel 1 findes en oversigt over de temaer, der samlet indtil nu. Deres interoperabilitet understøttes af identiske standarder og halvårlige koordinationsmøder. Datalag, der er produceret ved hjælp af ur-EMODnet er tilgængelige uden restriktioner. Det er planlagt at iværksætte en midtvejsevaluering af resultaterne i 2011 og en endelig evaluering i 2013, der vil være retningsgivende for, hvilke yderligere foranstaltninger der skal træffes.

Det aktuelle ur-EMODnet vil dog ikke i sig selv give tilstrækkelige oplysninger til, at der kan foretages en komplet evaluering i 2013. Dertil er prøven for lille. Antallet af parametre og havområder, der er omfattet, er ikke stort nok til at dække behovet i marine og maritime kredse. Opløsningen er for grov. Det ville være for stort et spring og for risikabelt at overgå direkte fra et ur-EMODnet baseret på forberedende foranstaltninger til et fuldgyldigt EMODnet i den størrelsesorden, der ifølge aktuelle skøn er nødvendig²¹. Der vil blive fremsat forslag til en forordning om finansiering af videreudviklingen af en integreret havpolitik i perioden 2011-2013. Udbygningen af EMODnet vil være blandt de foranstaltninger, der skal finansieres i henhold til forordningen.

¹⁷ En finansiel mekanisme, der skal forberede forslag med henblik på vedtagelse af kommende foranstaltninger.

¹⁸ Det europæiske havobservations- og havdatanetværk.

¹⁹ Temagrupperne er konsortier af laboratorier, der har påtaget sig ansvaret for at samle data af en bestemt type og offentliggøre dem på hver deres portal. Der er for øjeblikket fire grupper: en for hydrografi/dybdmåling, en for geologi, en for biologi og en for kemi (jf. tabel 1). Der er ved at blive oprettet en for fysiske data.

²⁰ Afgørelse nr. 1982/2006/EF om det syvende forskningsrammeprogram er det seneste i en række af programmer, der finansierer produktionen og anvendelsen af havdata.

²¹ Konsekvensanalyse for EMODnet.

4.6. EU-agenturer og nationale kontorer

Ud over Det Europæiske Miljøagentur er EU-Fiskerikontrolagenturet og Det Europæiske Agentur for Søfartssikkerhed bemyndiget til at bistå Europa-Kommissionen og medlemsstaterne med at anvende EU-lovgivningen på dette område. Under udførelsen af deres opgaver indsamler de data²², der også vil kunne anvendes til andre formål. Disse data vil kunne udbredes yderligere i en sammenfattet form på betingelse af, at der overholdes visse fortrolighedsgarantier.

En lang række af medlemsstaternes offentlige myndigheder indsamler også data.

4.7. Kystdata

Kystmyndighederne har brug for at indsamle, anvende og udveksle informationer for at støtte beslutningsprocessen og inddrage offentligheden. Rammen for kystinformationssystemer er fastlagt i EU-henstillingen om integreret kystzoneforvaltning²³.

Kystområder er af Eurostat defineret som statistiske standardregioner (på NUTS²⁴ 3-niveau), hvor mindst halvdelen af befolkningen lever inden for 50 km fra kysten²⁵. Det svarer til 446 regioner, hvoraf 372 har en kystlinje. For de fleste af disse regioner er der fri adgang til socioøkonomiske parametre som befolkningsindikatorer eller BNP via Eurostats websted. For nogle lande som Polen, Sverige og Det Forenede Kongerige er disse regioner så store, at de også har en befolkning, der bor langt inde i landet, og dermed ikke har de samme træk, som kendetegner kystsamfundene. Forsøgene på at indsamle data i en finere opløsning er ikke lykkedes på grund af de uoverkommelige gebyrer, som nogle nationale statistiske kontorer opkræver, fordi nogle af dem ikke behandler anmodninger om data på en systematisk måde, og fordi der af fortrolighedsårsager ikke kan udleveres data for regioner med kun en eller to virksomheder i en bestemt sektor.

Som led i rammen for dataindsamling indsamles der også økonomiske data (indkomster, omkostninger, beskæftigelse) fra fiskeriet, akvakultursektoren og fiskeforarbejdningsindustrien. De økonomiske data om de europæiske fiskeriflåder sammenfattes i en årlig økonomisk rapport²⁶ på nationalt plan og efterhånden også for de enkelte havområder²⁷.

En række regionale myndigheder er ved at opbygge kystinformationssystemer for at forvalte og planlægge aktiviteter. På grund af INSPIRE-direktivet og

²² Som fx olieudslip, skibstrafik og fiskeri.

²³ Henstilling 2002/413/EF.

²⁴ De statistiske regioner er beskrevet på:
http://ec.europa.eu/eurostat/ramon/nuts/basicnuts_regions_en.html

²⁵ Hamburg blev føjet til listen, selv om den ikke opfylder ovennævnte kriterier.

²⁶ Den Videnskabelige, Tekniske og Økonomiske Komité for Fiskeri (STECF) The 2009 annual economic report on the European fishing fleet EUR 24069 –ISBN 978-92-79-13867-6.

²⁷ Havområdet er det område, hvor fiskeriet foregår. Det er ikke altid det samme som det, på hvis kyst fisken landes, eller hvor de pågældende fartøjer har deres hjemhavn.

forskellige Interreg²⁸-projekter er der begyndt at være en vis interoperabilitet mellem disse systemer.

Table 1 Hvordan EU-initiativer bidrager til en havdata-infrastruktur. Forskningsprojekter og nationale initiativer er ikke medtaget. "Forpligtelser" som INSPIRE er heller ikke med. Tabellen omfatter kun understøttende foranstaltninger", der finansieres delvis over EU-budgettet.

Parametre	Indsamling	Samling	Anvendelse
Dybdemåling		ur-EMODnet	WISE-Marine
Geologi		ur-EMODnet	
Fysik	GMES (rummet)	GMES (undtagen kystnær), ur-EMODnet ²⁹	GMES
Fiskeri (inkl. fiskeriøkonomi)	Ramme for dataindsamling ¹⁵	Det Fælles Forskningscenter (og andre brugere)	ICES ³⁰ , STECF ³¹ , GFCM ³² ,
Kemi		ur-EMODnet	WISE-Marine
Biologi		ur-EMODnet, GMES ³³	WISE-Marine
Menneskelig aktivitet (undtagen fiskeri) ³⁴		ur-EMODnet ³⁷	WISE-Marine
Kystdata		Eurostat	

4.8. Forslag til forbedring af eksisterende instrumenter

For at øge ovennævnte instrumenters og foranstaltningers virkning foreslår Kommissionen en række forbedringer:

- *Kommissionen vil tage de nødvendige skridt til at sørge for, at der bliver bedre adgang til videreanvendelse af data fra EU-støttede regionale udviklingsprogrammer og hav- og søfartsforskningsprogrammer.*

²⁸ Et EU-initiativ, der skal fremme interregionalt samarbejde i EU. Det blev igangsat i 1989 og finansieres af Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU).

²⁹ Ekskl. målinger fra rummet, så ur-EMODnet tilføres ikke data fra GMES.

³⁰ Det Internationale Havundersøgelsesråd.

³¹ Den Videnskabelige, Tekniske og Økonomiske Komité for Fiskeri, der blev nedsat i henhold til artikel 33 i Rådets forordning (EF) nr. 2371/2002.

³² Den Almindelige Kommission for Fiskeri i Middelhavet.

³³ Klorofylmålinger fra rummet som indikator for planteplankton.

³⁴ Offshore-energi, godstransporter, grusgravning m.v.

- *Kommissionen vil undersøge, hvilke yderligere foranstaltninger der kræves for at fremme kystinformationssystemer i sin opfølgning på EU-henstillingen om integreret kystzoneforvaltning³⁵.*
- *Demonstrationer af GMES-havtjenester vil blive støttet via rumafsnittet i det syvende forskningsrammeprogram frem til 2014. Der overvejes flere muligheder for opfølgning.*
- *På kort sigt vil Kommissionen sikre sig, at de nye regler for adgang til fiskeridata, håndhæves fuldt ud af medlemsstaterne. På mellemlang og lang sigt vil det blive undersøgt, hvordan mulighederne for at få adgang til data kan udvides.*
- *For at optimere udnyttelsen af ressourcerne vil WISE-Marine and EMODnet blive koblet sammen i forbindelse med gennemførelsen af havstrategirammedirektivet. WISE-Marine planlægges oprettet medio 2012 og vil blive brugt til at indsamle og visualisere medlemsstaternes data om havmiljøet og menneskelige aktiviteter. Ligesom EMODnet vil WISE-Marine blive baseret på WISE, det eksisterende rapporteringssystem, som medlemsstaterne i forvejen bruger til at sende deres vurderinger i forbindelse med vandrammedirektivet.*
- *Kommissionen har i sinde at iværksætte endnu en række foranstaltninger for forbedre dataenes dækning, opløsningen og rækken af samlede parametre^{36,37}.*
- *Kommissionen vil sørge for, at dens agenturer regelmæssigt offentliggør data.*
- *Kommissionen tilskynder medlemsstaterne til i samme ånd at offentliggøre data, der er indsamlet til et bestemt formål, eventuelt tidsmæssigt og rumligt sammenfattet.*
- *Eurostat vil undersøge detaljerede befolknings- og områdeparametre for at opstille bedre parametre for kysternes indflydelse i de territoriale enheder til statistiske formål.*

Der vil således blive truffet forskelligartede initiativer til at afhjælpe manglerne i Europas havdatasystem. Hovedformålene med disse initiativer er på mange måder de samme, uden at de er identiske. Der kræves derfor en yderligere indsats for at skabe synergier mellem de forskellige systemer.

³⁵ PEGASO-projektet, som støttes under det 7. forskningsrammeprogram, er ved at undersøge mulighederne.

³⁶ Som fx udvidelse af det geologiske kort til at omfatte Middelhavet og den iberiske Atlanterhavskyst; dybdemålingsopløsning fra et kvart minut til mindst en tiendedel minut; medtagning af flere pesticider.

³⁷ Finansieret i henhold til den foreslåede forordning om finansiering af den integrerede havpolitik.

Kommissionen vil træffe de nødvendige foranstaltninger til at samle disse initiativer for at sørge for en gnidningsløs, løbende levering af havdata og samtidig undgå overflødig indsamling af data. Foranstaltningerne går ud på:

- *at indføre fælles standarder³⁸*
- *gradvis at rette datapolitikkerne ind efter hinanden. Målet er i sidste ende at skabe fri adgang uden begrænsninger for anvendelsen*
- *at sørge for, at de data, der samles som led i initiativer som ur-EMODnet eller rammen for dataindsamling, svarer til havstrategirammedirektivets behov*
- *at gennemføre en særlig ur-EMODnet-foranstaltning i 2010³⁶ for at samle fysiske lokale data som input til GMES, validere resultater af GMES-modellen og inddrage kystnære farvande³⁹, som ikke er med i GMES*
- *i 2012-2013 at vurdere, hvilke huller der er i overvågningsnetværket, når resultaterne af ur-EMODnet og foranstaltningerne i forbindelse med prototypen på "Marine Core Service" under GMES foreligger*
- *at indlede en dialog med partnerlande og internationale organisationer for at sikre, at EU's indsats bidrager til oprettelsen af et interoperabelt globalt havviden-system.*

5. UDVIKLING AF EN OPERATIONEL HAVDATA-ARKITEKTUR

Mens ovennævnte instrumenter og foranstaltninger bestemt har deres værd, kræves der en anderledes solid indsats for at integrere den erhvervede viden om havene. For at opnå et sammenhængende, grænseoverskridende datasæt, skal der indføres en målrettet operationel arkitektur. Hvordan den kommer til at se ud i sidste ende afhænger af den operationelle erfaring, der opnås i forbindelse med projekter og initiativer som ur-EMODnet og MyOcean. Der bør dog allerede nu gøres opmærksom på nogle af de elementer, der bør inkorporeres:

1. Europas havdata indsamles for øjeblikket til et bestemt formål, fx med henblik på sikker sejlads eller fiskeriforvaltning, men målet er at nå frem til et paradigme, hvor der lige fra begyndelsen er planlagt flere anvendelsesmuligheder.

³⁸ Herunder nomenklatur, formater og enheder. Dermed sikres det, at data fra de forskellige initiativer kan sammenholdes og kombineres. INSPIRE indeholder den grundlæggende ramme. INSPIRE er selv fuldstændigt kompatibel med de internationale standarder.

³⁹ Kystnære farvande er et videnskabeligt udtryk, der anvendes til at definere de farvande, hvor lavt vand, kompleks kysttopografi og tidevandsstrømme indebærer, at der til fysisk modellering kræves en meget mere detaljeret tilgang, end der for øjeblikket er planlagt inden for "Marine Core Service" under GMES.

2. Dataene bør forblive så tæt på kilderne som muligt. Dataene bør opbevares sikkert på godkendte datacentre. Ved behandling af data, der betragtes som personlige data efter databeskyttelsesdirektivet⁴⁰, skal direktivets bestemmelser overholdes.
3. En effektiv europæisk infrastruktur for havdata bør omfatte en række temagrupper⁴¹, der står for at "samle" data. En temagrube er et konsortium af organisationer, der samler data om et bestemt tema som fx geologiske lag eller forurenende kemiske stoffer.
4. For at havinformationssystemerne skal kunne fungere bæredygtigt, og for at der kan identificeres kritiske huller i systemerne, er der behov for et integreret perspektiv for de enkelte havområder. Der forventes bidrag fra regionale havkonventioner⁴², regionale rådgivende råd for fiskeri og EuroGOOS⁴³, der alle har ansvar for et havområde.
5. I et begrænset antal tilfælde kan det være hensigtsmæssigt, at EU-støtten til havdata- og observationsinfrastruktur ikke blot ydes til samlingen af data, men også til analysering og anvendelse af dem; fx til at støtte leveringen af indikatorer til vurdering af havmiljøets tilstand.
6. Videnarkitekturen kræver en beslutningsproces, hvor det besluttes, hvilke data der skal indsamles, og hvordan de skal samles. Der skal også oprettes et sekretariat til at administrere processen.

For at indføre en sådan infrastruktur foreslår Kommissionen følgende:

- *Det er ikke kun de enkelte stater, der er ansvarlige for viden. Den europæiske industri bør anvende passende ressourcer til at værne om viden, og når den ikke længere er af kommerciel værdi, bør den videreformidles.*
- *Kommissionen vil tilskynde til kommunikation mellem nationale datacentre ved regelmæssige drøftelser i Kommissionens havobservations- og dataekspertgrupper og i sit internetforum for at fremme god praksis inden for datasikring og dataformidling.*
- *For at få et integreret overblik over overvågningsbehovene vil Kommissionen undersøge, hvordan et kontrolsted⁴⁴ for et*

⁴⁰ Direktiv 95/46/EF.

⁴¹ Den omfatter 1) adgang til alle rådata af en bestemt type, som opbevares på datacentre, 2) produktion og formidling af datalag med angivelse af observationstæthed og datakvalitet og 3) sømløse datalag (kvadratnet eller polygon) for hele havområder.

⁴² OSPAR-konventionen, HELCOM-konventionen, Barcelona-konventionen og Bukarest-konventionen.

⁴³ EuroGOOS er en sammenslutning af nationale statslige agenturer og forskningsorganisationer, der beskæftiger sig med operationel oceanografi på europæisk plan.

⁴⁴ Kontrolstederne skal uafhængigt kontrollere datalag fra hver temagrube, sikre sig, at dataene fra forskellige grupper er indbyrdes kompatible, og opstille prioriteter for yderligere observationer i samspil med lokale interesserede parter. Disse kontrolsteder bør handle på vegne af alle brugere af

havområde vil kunne fungere, ved at udarbejde pilotprojekter³⁶ i perioden 2011-2013.

- Kommissionen vil på grundlag af rådgivning fra medlemsstaterne, kontrolstederne for havområderne og sine egne eksperter fortsat opstille prioriteter for at samle data i ur-EMODnet, men i perioden 2011-2013 vil den udarbejde et forslag til en mere permanent netværksstyring.*
- Kommissionen vil oprette et prototype-sekretariat³⁶ til at forvalte ur-EMODnet-processen, herunder forberede møder, vurdere temagruppernes og kontrolstedernes resultater, sørge for, at fristerne overholdes, og udarbejde en årlig aktivitetsrapport.*

6. STYRING AF PROCESSEN

Den større adgang til havdata og –observationer er blevet overvåget af en uafhængig gruppe af eksperter i indsamling, sammenstilling og anvendelse af havdata. Med støtte fra denne gruppe har Kommissionen udvalgt prioriterede temaer og arbejdsmetoder. Gruppen vil bistå med at foretage en formel midtvejsvurdering, der begynder i 2011, og udarbejde en rapport primo 2012. Vurderingen kommer til at omfatte kvantitative indikatorer, der måler, i hvilket omfang forskere, myndigheder og erhvervslivet anvender data fra prototypen ur-EMODnet. Den vil aflægge rapport om, hvordan det går med at realisere målene i denne meddelelse.

Kommissionen vil også nedsætte en gruppe bestående af eksperter fra medlemsstaterne for at sikre sig, at der er sammenhæng med det igangværende arbejde i medlemsstaterne.

7. TIDSPLAN

Forslagene i denne meddelelse beskriver foranstaltninger, som Kommissionen vil iværksætte i perioden 2011-2013. Ved udgangen af denne periode vil der blive udarbejdet endnu en konsekvensanalyse som grundlag for den videre udvikling. Kommissionen modtager gerne kommentarer til denne plan.

havdata i det pågældende havområde og dække alle EU-initiativer vedrørende havdata, det være sig EMODnet, GMES, rammen for dataindsamling m.m.